

Procedure aanmelding praktijkonderwijs

Schooljaar 2025 – 2026

Tel: 035-526 94 81 | E-mail: info@qinas.nl
www.qinas.nl
Burgemeester de Bordesstraat 80, 1404 GZ Bussum

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	pagina 2
2. Routing	pagina 3
3. Toelichting op de stappen	pagina 4, 5
4. Bijlage 1: Praktijkonderwijs (pro)?	pagina 6
5. Bijlage 2: Voorgeschreven toetsinstrumenten vanuit OC&W	pagina 9
6. Bijlage 3: Pro-onderwijs in de regio	pagina 10

1. INLEIDING

Procedure voor aanmelding en toelating tot het praktijkonderwijs

In deze handleiding staat de procedure beschreven voor de registratie en aanmelding van leerlingen die in aanmerking komen voor praktijkonderwijs (pro).

Praktijkonderwijs is een onderwijsvorm waar grote nadruk ligt op praktisch leren. Voor een deel van de leerlingen is het praktijkonderwijs eindonderwijs, een ander deel stroomt door naar de laagste niveaus van beroepsonderwijs. Dit onderwijs wordt in onze regio verzorgd door de Gooise Praktijkschool in Hilversum.

Scholen voor voortgezet onderwijs met een pro-licentie ontvangen extra financiële middelen van het samenwerkingsverband om deze vorm van onderwijs te kunnen bieden. Dan moet echter wel duidelijk zijn dat de leerling aan de criteria voldoet. De indicering wordt door de PAC van het samenwerkingsverband vo gedaan. Daarbij wordt gekeken naar de gegevens over intelligentie, leervorderingen en eventueel sociaal-emotionele problemen.

Voor de verwijzing naar het voortgezet onderwijs is voor alle scholen van het samenwerkingsverband vo de procedure van de centrale toelatingscommissie (CTC) van toepassing. Voor de verwijzing naar het praktijkonderwijs geldt een aantal extra regels en voorschriften van het Ministerie van OC&W waar de scholen voor primair onderwijs zich aan dienen te houden en die in deze handleiding beschreven worden.

Voor de betrokken vo-scholen is het van belang dat de toelaatbaarheidsverklaring pro vóór 1 oktober van het betreffende schooljaar door het samenwerkingsverband is afgegeven. Zo niet dan stelt DUO de extra bekostiging niet beschikbaar. Om die reden wordt de aanvrager dringend verzocht om zich aan de gestelde deadlines in het proces van aanvragen te houden.

Op de volgende bladzijde staat de routing voor het aanmelden van de leerlingen. Daarin worden alle (door de school voor primair onderwijs uit te voeren) stappen kort beschreven. In de navolgende toelichting worden de stappen verder uitgewerkt.

2. ROUTING

Stap	Maand	Wat?	Wie?
-1	Groep 7	Vroeg signalering van leerlingen die na groep 8 mogelijk in aanmerking komen voor pro	PO
0	Groep 8	Adaptieve afname schoolvorderingentoetsen n.a.v. groep 7 eindtoetsen	PO
1	Tot 27 september 2024	Aanvraag capaciteitenonderzoek voor leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor pro via digitale omgeving Tommy	PO
2	Week 46 Rond herfstvakantie	Leerlingen PO: - capaciteitenonderzoek wordt afgenomen door onderzoeksgroep Qinas - afname Drempelonderzoek door PO	Qinas PO
3	vanaf november	Basisscholen vullen aanmeldingsformulier pro in via digitale omgeving Tommy Basisscholen kunnen Qinas telefonisch consulteren voor hulp bij het invullen van het aanmeldingsformulier pro. De pro aanvraag indienen tot uiterlijk 1 februari 2025	PO
4	vanaf november	Qinas controleert de aanvragen	Qinas
5/6	vanaf december	De PAC bespreekt de dossiers; de PAC adviezen en de toelaatbaarheidsverklaringen pro (TLV pro) worden gedeeld met de basisschool en met de ouders via een link van TOMMY. De vo-school van aanmelding ontvangt de afgegeven TLV pro plus de pro aanvraag op verzoek.	Qinas

3. TOELICHTING OP DE STAPPEN

Stap -1: Vroeg signalering

Leerkrachten van groep 7 inventariseren de leerlingen die mogelijk na groep 8 in aanmerking komen voor praktijkonderwijs.

Zie bijlage 1 voor richtlijnen bij het vaststellen of een leerling mogelijk in aanmerking komt voor pro.

Stap 0: Schoolvorderingentoetsen

Begin groep 8 inventariseert de basisschool nogmaals welke leerlingen mogelijk in aanmerking zouden moeten komen voor de extra ondersteuning van het praktijkonderwijs. Dit doen zij naar aanleiding van de eindtoetsen die in groep 7 zijn afgenomen. Op basis van deze toetsuitslag en het advies van de leerkracht bepaalt de basisschool of een leerling begin groep 8 wordt aangemeld voor pro. **Het is verstandig de leerlingen waar u over twijfelt ook aan te melden!**

Stap 1: Aanvraag capaciteitenonderzoek via de digitale omgeving van Tommy, kies 'Aanmelding Qinas Loket ten behoeve van capaciteitenonderzoek'

Voor de leerlingen die volgens de basisschool mogelijk in aanmerking komen voor praktijkonderwijs vult u, de aanmelding Qinas Loket ten behoeve van capaciteitenonderzoek, in via de digitale omgeving van Tommy.

De SBO-scholen nemen vaak zelf het capaciteitenonderzoek af. Wanneer de school dit onderzoek gebruikt, is het belangrijk dat het van recente datum is. Dit betekent voor schooljaar 2025-2026 dat het onderzoek niet ouder is dan 1 juli 2023.

NB: U heeft **schriftelijke toestemming van de ouders** nodig om het psychologisch onderzoek mee te mogen sturen!

Stap 2: Afname capaciteitenonderzoek door Qinas/ afname Drempelonderzoek door basisscholen

Qinas neemt het capaciteitenonderzoek bij de aangemelde leerlingen af tijdens speciale testochtenden en verwerkt de resultaten. De uitslag wordt zowel naar de basisschool als naar de ouders/verzorgers verstuurd.

Basisscholen nemen zelf het Drempelonderzoek bij de leerling(en) af. Hiermee kunnen leerachterstanden worden bepaald. De testresultaten worden aan Qinas gestuurd voor verwerking en interpretatie. De basisschool ontvangt de uitslag en communiceert deze met de ouders.

Wanneer u als (SBO-)school toch zelf het didactisch onderzoek wilt afnemen, is het van groot belang dat u daarbij het volgende in acht neemt: **er dient adaptief getoetst te worden en er dient gebruik te worden gemaakt van de door OC&W voorgeschreven toetsen.** Deze zullen medio september 2024 vermeld worden op de website van het steunpunt Passend Onderwijs van de VO-raad (www.steunpuntpassendonderwijs-vo.nl) en tevens op de website van Qinas onder 'info documenten'.

Stap 3: Basisscholen vullen het aanmeldingsformulier pro in

Wanneer de onderzoeken zijn afgenomen, kunnen de basisscholen het aanmeldingsformulier pro invullen via de digitale omgeving Tommy. Voor het invullen van onderdeel “didactische gegevens” kan gebruik worden gemaakt van gegevens die verkregen zijn via het Drempelonderzoek.

Het Qinas loket geeft basisscholen de gelegenheid om telefonisch hun vragen te stellen over het invullen van het aanmeldingsformulier. Dit kan maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag. Buiten deze tijden kan een mail worden verstuurd naar info@qinas.nl.

Basisscholen sturen de aanmeldingen naar het Qinas Loket via Tommy tot uiterlijk 1 februari 2025!

Stap 4: Qinas controleert de aanmeldingen via TOMMY

De bij Qinas binnengekomen aanmeldingen via TOMMY worden gecontroleerd. Als blijkt dat gegevens onjuist of onvolledig zijn, wordt dit teruggekoppeld naar de basisschool met het verzoek de gegevens kloppend te maken.

Stap 5: De Plaatsingsadviescommissie (PAC) bespreekt de aanmeldingen pro

De deskundigen in de PAC zijn onafhankelijk. Zij letten vooral op het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling en de didactische gegevens. Zij interpreteren alle aanwezige (onderzoeks-)gegevens. De PAC geeft daarna uitsluitsel of de leerling wel of niet toelaatbaar is voor pro.

Stap 6: De PAC adviezen en de TLV pro worden gedeeld via Tommy

De PAC adviezen en de toelaatbaarheidsverklaringen pro (TLV pro) worden gedeeld met de ouders en de basisschool via een link van Tommy.
De vo-school van aanmelding ontvangt de afgegeven TLV pro plus de pro aanvraag op verzoek.

BIJLAGE 1: Praktijkonderwijs (Pro)?

Praktijkonderwijs

Wanneer komen leerlingen mogelijk in aanmerking voor praktijkonderwijs?

<i>Kenmerk</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Actie</i>
Leerachterstand	<p>Leerlingen die naar verwachting eind groep 8 een leerachterstand van drie jaar of meer zullen hebben.</p> <p>Het gaat om Technische Lezen, Begrijpend Lezen, Spelling en Inzichtelijk Rekenen. Eén van de vakken waarop een leerachterstand bestaat moet altijd Inzichtelijk Rekenen of Begrijpend Lezen zijn. De combinatie Technisch Lezen en Spelling is niet toegestaan.</p>	De basisschool verzamelt deze gegevens met behulp van het leerlingvolgsysteem.
Intelligentie	Leerlingen met een intelligentie tussen (55)60 tot en met 75(80) .	Zie blz 8.

Uitwerking

Sommige leerlingen zullen vanuit groep 7 al doorstromen naar het praktijkonderwijs omdat ze bijvoorbeeld gedoubleerd hebben en een langer verblijf op de basisschool niet zinvol is (wel moet deze leerling 12 jaar zijn voor 1 oktober). Bij de start van de procedure zitten deze leerlingen eind groep 6. Voor deze leerlingen gelden dezelfde criteria en regels voor de bepaling van de leerachterstanden en de intelligentie.

Leerachterstanden bepalen

Voor het bepalen van de leerachterstanden is de didactische leeftijd (DL) van de leerling, het didactische leeftijdsequivalent (DLE) behorende bij het behaalde toetsresultaat en de 'officiële berekeningsformule' nodig.

De **didactische leeftijd (DL)** is het aantal maanden dat een leerling onderwijs heeft gehad. Elk schooljaar heeft 10 onderwijsmaanden te beginnen vanaf september groep 3. De DL wordt berekend op basis van de huidige groep van de leerling, het moment van de toetsafname (groep en maand) en het aantal doublures vanaf begin groep 3 (zie hieronder het tijdschema voor de vaststelling van de DL).

Met de tabel hieronder valt de didactische leeftijd van een leerling te bepalen. Let op: de DL kan, voor de berekening van de leerachterstanden, nooit hoger zijn dan 60 (eind groep 8).

Moment van toetsafname bij:

Geen zittenblijver (gerekend vanaf groep 3) aangemeld vanuit groep 8:

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun/jul/aug
groep 8	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

Zittenblijver (gerekend vanaf groep 3) aangemeld vanuit groep 8:

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun/jul/aug
groep 8	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60

Zittenblijver (gerekend vanaf groep 3) aangemeld vanuit groep 7:

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun/jul/aug
groep 7	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

Het **didactisch leeftijdsequivalent (DLE)** dat behoort bij het resultaat dat een leerling op een toets behaald heeft is op te zoeken in het 'DLE boek met alle schalen van alle bruikbare testen in Nederland', volledig herziene versie (Gerard Melis; ISBN 90 768 38 127; uitgever Harcourt).

Een advies is pas mogelijk nadat voor de leerling de leerachterstand is bepaald op de domeinen technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen.

Dat gaat steeds met de formule: $1 - (DLE/DL)$.

In woorden: één min de uitkomst van de deling van het door de leerling behaalde didactische leeftijdsequivalent door zijn of haar didactische leeftijd op het moment van afname van de toets.

Overzicht

In onderstaand overzicht staat aangegeven wanneer een leerling in aanmerking komt voor praktijkonderwijs.

Praktijkonderwijs

Kenmerk	Omschrijving
Leerachterstand	Een leerachterstand van 0,5 of meer, op minimaal twee van de vier domeinen (inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen, waarbij het minimaal één van de domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft).
Intelligentie	Een intelligentie tussen (55)60 tot en met 75(80).

Een **rekenvoorbeeld**: een leerling met een DL van 55 en een DLE van 22 op de toets voor begrijpend lezen heeft op dit leerdomein een leerachterstand van $1 - (22/55) = 1 - 0,4 = 0,6$. Dit wil zeggen dat de leerling op het leerdomein begrijpend lezen een leerachterstand heeft die past bij een advies voor praktijkonderwijs.

Let op!! Grensvlak

Voor leerlingen met een **IQ-score van 75 tot 80** geldt dat zij op basis van hun IQ zowel in aanmerking komen voor vmbo met extra ondersteuning als voor praktijkonderwijs. In dat soort situaties is een **expliciete motivering** voor het praktijkonderwijs noodzakelijk. Dit moet worden ingevuld bij C2 IQ 75-80 van het aanmeldingsformulier.

Let op!! Strijdigheid

Er is sprake van strijdigheid van criteria als de IQ-score bijvoorbeeld wijst in de richting van het praktijkonderwijs, maar de leerachterstanden eerder wijzen in de richting van vmbo met extra ondersteuning. **Ook bij de leerdomeinen onderling kan sprake zijn van tegenstrijdigheid**: twee leerdomeinen wijzen in de richting van vmbo met extra ondersteuning, de andere twee in de richting van praktijkonderwijs. **De motivering van het advies** voor praktijkonderwijs is in dit soort situaties **extra belangrijk** en dient gegeven te worden bij C2 IQ 75-80 van het aanmeldingsformulier.

Ook bij een hoger IQ (>80) en leerachterstanden is er sprake van strijdigheid.

Contra-indicaties

Een contra-indicatie wil zeggen dat een leerling een of meer kenmerken bezit die juist pleiten tegen een verwijzing naar bijvoorbeeld het praktijkonderwijs. Zo kan een leerling wat betreft intelligentie en leerachterstand voldoen aan de eisen voor toelating tot het praktijkonderwijs, maar bijvoorbeeld dusdanige gedragskenmerken bezitten dat een verwijzing daarheen niet op zijn plaats is. Een tijdige onderkenning van contra-indicaties is van groot belang. Wanneer contra-indicaties pas laat in het schoolkeuzep proces aan het licht komen, kan dat betekenen dat een leerling pas laat hoort dat een school hem niet toelaat.

Een bijzondere vorm van contra-indicatie kan zich voordoen bij 'late zij-instromers', leerlingen die vanuit het buitenland in een hogere klas van het basisonderwijs zijn ingestroomd.

De leerprestaties en ook het resultaat op een intelligentietest geven niet altijd goed 'de doorgroeimogelijkheden' van de leerling aan. In een dergelijke situatie is overleg met de (onafhankelijke) plaatsingsadviescommissie (PAC) aan te raden.

BIJLAGE 2: VOORGESCHREVEN TOETSINSTRUMENTEN vanuit OC&W

Op het moment van plaatsing van de “Procedure aanmelding praktijkonderwijs” op de website van Qinas was het overzicht van toegestane toetsen nog niet door OC&W bekend gemaakt. Om die reden is het niet mogelijk geweest deze als bijlage op te nemen.

Het is de verwachting dat OC&W in september 2024 een nieuwe regeling met toegestane toetsinstrumenten afgeeft. Deze zal dan te downloaden zijn via www.steunpuntpassendonderwijs-vo.nl of via de website van Qinas (www.qinas.nl) onder ‘info documenten’.

Praktijkonderwijs

Hilversum

Gooise Praktijkschool
Laapersboog 5

1213 VC

035-6264040

Samenwerkingsverbanden PO en VO

SWV Unita (po)
Noordereinde 54 C
1243 JJ 's-Graveland
Telefoon: 035-8001011
E-mail: loket@swvunita.nl
www.swvunita.nl

Qinas, samenwerkende schoolbesturen in het Gooi (vo)
Burgemeester de Bordesstraat 80
1404 GZ Bussum
Telefoon: 035-526 94 81
E-mail: info@qinas.nl
www.qinas.nl